

3. Нападовська Л.В. Управлінський облік: значення та застосування у практичній діяльності вітчизняних підприємств в умовах ринкових відносин / Л.В.Нападовська / Бухгалтерський облік і аудит. – 2009. – № 8-9. – С. 78-93
4. Нападовська Л.В. Управлінський облік: [Підруч. для студ. вищ. навч. закл.] / Л.В.Нападовська. – К. : Книга, 2004. – 544 с.
5. Чумаченко М.Г. Розвиток управлінського обліку / М.Г.Чумаченко / Бухгалтерський облік і аудит. –1998. – № 10. – С. 2–9.
6. Пушкар М.С. Контролінг – інформаційна система стратегічного менеджменту / М.С.Пушкар, Р.М. Пушкар – Тернопіль: Карт-бланш, 2004. – 370 с.
7. Лень В.С. Управлінський облік : [Навч. посіб.] / В.С.Лень. – К. : Знання-Прес, 2003. – 287 с.
8. Ткач В.И. Международная система учёта и отчётности / В.И.Ткач, М.В.Ткач. – М. : Финансы и статистика, 1991. – 160 с.
9. Карпова Т.П. Управленческий учет : учебник для вузов / Т.П.Карпова. – М. : Аудит, ЮНИТИ, 2002. – 350 с.
10. Нарисбаев К.Н. Организация бухгалтерского учёта в США / К.Н.Нарисбаев. – М. : Финансы, 2007. – 253 с.
11. Соколов Я.В. Бухгалтерский учёт: от истоков до наших дней / Я.В.Соколов . – М. : ЮНИТИ, 1996. – 638 с.

УДК 330.341

Климко Т.Ю.,
к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку та аудиту
Макарович В.К.,
ст. викладач кафедри обліку та аудиту
Огородник В.О.,
ст. викладач кафедри фінансів та кредиту
Закарпатський державний університет

ОЦІНКА ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ УКРАЇНИ

Постановка проблеми. Результатом стрімкого розвитку минулого десятиліття, що охопив всі сфері людської діяльності стала конкурентна боротьба між країнами у завоюванні та утриманні позицій на світових ринках. Активність і ступінь участі України у загальносвітових процесах багато в чому буде визначати положення країни у світі – чи стане вона повноправним суб'єктом у світовому співтоваристві або ж опиниться на периферії світової економіки. У цьому зв'язку, проблема конкурентоспроможності національної економіки стає як ніколи актуальною.

Світова фінансова криза зумовила переосмислення основних цінностей та пошук нових шляхів економічного розвитку, які забезпечували б національну конкурентоспроможність і орієнтували б національну економіку на зростання. Так, цим шляхом став інноваційний розвиток, який визначає економічну силу країни та її перспективи в світовій економіці.

В сучасних умовах конструктивних ідей, високих технологій та наукоємної ВВП, Україні необхідно визначитись з вектором інноваційного розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми інноваційного розвитку є порівняно новими та малодослідженими в Україні. Разом із тим, теоретичні, методичні та прикладні аспекти інноваційної діяльності висвітлені в наукових працях провідних українських вчених: В. Александрової [1], В. Гейця [2], Л. Федулова [8] та інших.

Постановка завдання. Основна мета статті полягає в оцінці сучасних інноваційних процесів України. Для досягнення поставленої мети, необхідно вирішити наступні завдання: проаналізувати витрати на інноваційну діяльність, розглянути кадрові забезпечення в науковій сфері, дослідити кількість організацій, які виконують наукові та науково-технічні роботи та оцінити результативність інноваційних процесів в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. На сьогоднішній день Україна за рівнем інноваційного розвитку поступається найбільш технологічно розвинутих країнам, таким як США, Німеччина, Японія та Фінляндія.

У 2010 році частка витрат на виконання наукових досліджень і розробок у ВВП України становила 0,83%, тоді як в 27 країн Європейської співдружності досягла 2,0%, Японії – 3,45%, а США – 2,79% [5, с.164].

Витрати на наукові дослідження та розробки є одним з головних показників інноваційної діяльності. Розподіл загального обсягу витрат за напрямками інноваційної діяльності відображений у табл. 1, з даних якої можна зробити висновок, що майже 95% витрат йдуть на придбання інновацій, а не на їх розробку.

Таблиця 1

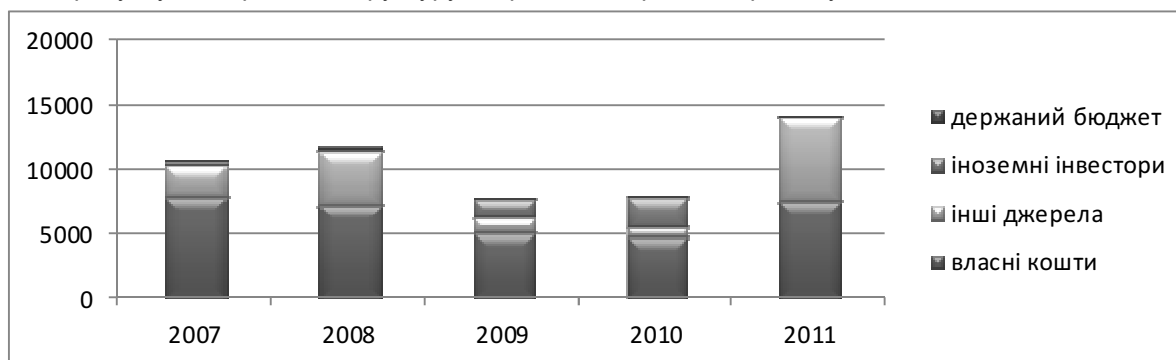
Розподіл загального обсягу витрат за напрямками інноваційної діяльності*

Показник	Рік				
	2007	2008	2009	2010	2011
млн. грн.					
Загальний обсяг інноваційних витрат	10850,9	11994,2	7949,0	8045,5	14333,9
Внутрішні науково-дослідні розробки	793,6	958,8	633,3	818,5	833,3
Придбання науково-дослідних розробок	192,9	284,8	213,4	177,9	246,6
Придбання машин, обладнання та програмного забезпечення	7471,1	7664,8	4974,7	5051,7	10489,1
Придбання інших зовнішніх знань	328,4	421,8	115,9	141,6	324,7
Інші витрати	2064,9	2664,0	2012,6	1855,8	2440,2
% в загальному обсязі					
Загальний обсяг інноваційних витрат	100	100	100	100	100
Внутрішні науково-дослідні розробки	7,3	8,0	8,0	10,2	5,8
Придбання науково-дослідних розробок	1,8	2,4	2,7	2,2	1,7
Придбання машин, обладнання та програмного забезпечення	68,9	63,9	62,6	62,8	73,2
Придбання інших зовнішніх знань	3,0	3,5	1,5	1,8	2,3
Інші витрати	19,0	22,2	25,3	23,1	17,0

*Побудовано за джерелом:[6, с. 404 та 4]

У 2011 році загальний обсяг інноваційних витрат був на 78,2% більшим ніж у 2010 році. При суттєвому збільшенні інноваційних витрат у 2011 році витрати на внутрішні науково-дослідні розробки збільшились лише на 1,8%.

На рисунку 1 зображено структуру витрат за джерелами фінансування.

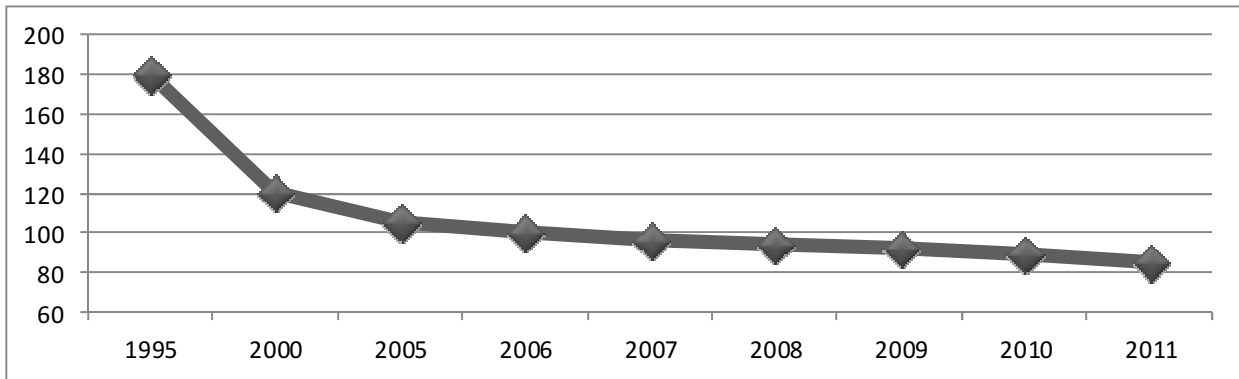
Рис. 1. Джерела фінансування інноваційної діяльності*

*Побудовано за джерелом: [4]

Аналіз джерел фінансування інноваційної діяльності за період 2007-2011р.р. показав, що власні кошти у 2011 році продовжують бути домінуючим чинником при фінансуванні інноваційної діяльності, але слід відмітити зменшення частки коштів іноземних інвесторів з 30% в 2010 році до 0,4% у 2011 році.

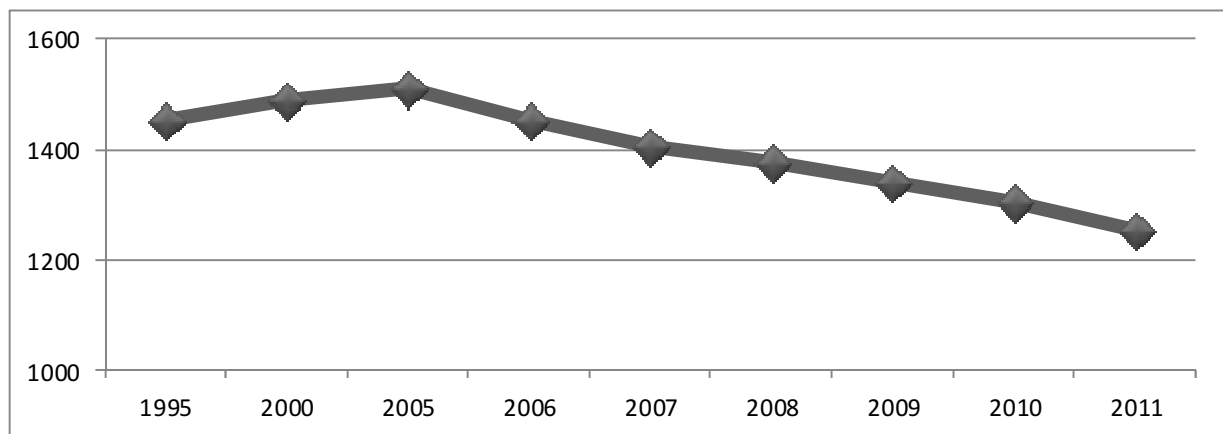
В Україні існує проблема, пов'язана з кадровим забезпеченням у науковій сфері. Простежується тенденція до зниження кількості зайнятих у сфері науково-технічного та технологічного розвитку. Це пов'язано з тим, що ця сфера не є привабливою для довгострокового кар'єрного росту в силу характерних особливостей українського ринку праці, які, в першу чергу, проявляються у низькому рівні заробітної плати, який негативно впливає не лише на кількість, а й на якість наукових працівників.

Рисунок 2 демонструє зменшення кількості осіб, які займаються науково-дослідницькою діяльністю: у 2011 році відбулось на 29,6% у порівнянні з 1995 роком. Отже, інноваційний розвиток України стримується дефіцитом кадрів, здатних управляти інноваційними проектами та процесами. В той час, коли в Україні простежується зменшення чисельності спеціалістів, то у таких країнах як Азербайджан та Таджикистан відбулось збільшення працівників, які займаються науково-дослідницькою роботою на 6,1% та на 5,5% (відповідно) в 2011 році порівняно з 1995 роком [5, с. 166].

Рис. 2. Кількість спеціалістів, які виконували наукові та науково-технічні роботи (тис. осіб)*
 * Побудовано за джерелом: [7, с. 161 та 6, с. 392]

Також про спад активності у науковій та науково-технічній діяльності свідчить зменшення у 2011 році кількості організацій, які виконують наукові та науково-технічні роботи – на 16,9% у порівнянні з 2005 роком (див. рис. 3).

Рис. 3. Кількість організацій, які виконують наукові та науково-технічні роботи (одиниць)*
 * Побудовано за джерелом: [7, с. 161 та 6, с. 391]

Аналізуючи кількість організацій, які виконують наукові та науково-технічні роботи, слід відмітити їх нерівномірне розміщення на території України. Найбільша кількість організацій знаходиться у Харківській області – 198 одиниць, а найменша у Хмельницькій – 6 одиниць [6, с. 391].

Для повної оцінки інноваційних процесів України необхідно проаналізувати результати інноваційної діяльності, які наведені у таблиці 2.

Таблиця 2

Результативність інноваційних процесів в Україні*

Показник	Рік					Темпи приросту, % 2011 до 2010 рр.
	2007	2008	2009	2010	2011	
Обсяг виконаних наукових та науково-технічних робіт (всього, у фактичних цінах, млн. грн.)	6700,7	8538,9	8653,7	9867,1	10349,9	4,9
Впроваджено нових технологічних процесів (процесів)	1419	1647	1893	2043	2510	22,9
Освоєно виробництво інноваційних видів продукції (найменувань)	2526	2446	2685	2408	3238	34,5
Питома вага реалізованої інноваційної продукції в обсязі промисловості (%)	6,7	5,9	4,8	3,8	3,8	0,0
Питома вага обсягу виконаних наукових та науково-технічних робіт у ВВП (%)	0,93	0,9	0,95	0,9	0,79	-12,2

*Побудовано за джерелом: [4]

Оцінюючі результативність інноваційних процесів України, слід відмітити, що незважаючи на позитивну динаміку показників, які характеризують результативність інноваційної діяльності у 2011 році, питома вага обсягу виконаних наукових та науково-технічних робіт у ВВП знизилась на 12,2%.

Висновки з даного дослідження. На сьогоднішній день Україна за рівнем інноваційного розвитку поступається найбільш технологічно розвинутих країнам.

Проаналізувавши витрати на інноваційну діяльність, можна стверджувати, що українські показники є ближчими до групи «скромних новаторів», у яких переважають витрати на придбання машин, обладнання та програмного забезпечення, частка яких досягає 74%.

Інноваційний розвиток в Україні, поряд з іншими факторами, стримується дефіцитом кадрів і неефективною державною підтримкою та стимулюванням кадрового складу.

Отримавши у 2011 році вищі результати, ніж у попередні роки, питома вага обсягу виконаних наукових та науково-технічних робіт у ВВП була суттєво нижчою у порівнянні з проаналізованими роками.

Перспективи подальшого дослідження проблеми вбачаємо в пошуку ефективних шляхів розвитку інноваційного процесу в Україні.

Література

1. Александрова В.П. Пріоритети технологічного розвитку економіки України / В.П. Александрова // Економіка і прогнозування. – 2003. – № 1. – С. 70-85.
2. Геєць В.М. Економіка знань та її перспективи для України: наукова доповідь / В.М. Геєць ; за ред. акад. НАН України В.М. Геєця. – К.: Ін-т екон. прогнозування, 2005. – С. 168.
3. Закон України "Про інноваційну діяльність" від 4 липня 2002 р., № 40-IV. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
4. Наукова та інноваційна діяльність в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
5. Наукова та інноваційна діяльність в Україні. Статистичний збірник. – К. : Держкомстат. України, 2012. – 305 с.
6. Регіони України 2011. Статистичний збірник: у 2-х ч.; Ч. II / за ред. Осауленка О. Г. – К. : Держкомстат України, 2012. – 783 с.
7. Україна у цифрах у 2011 році: статистичний збірник / Осауленко О.Г., Забродський П.П. – К. : ДП «Інформаційно-аналітичне агентство», 2012. – 259 с.
8. Федулова Л.І. Інноваційний розвиток економіки: модель, система управління, державна політика / Л.І. Федулова ; за ред. док. ек. наук, проф. Л.І. Федулової. – К. : Основи, 2005. – С. 552.

УДК 657:332.33:338.432

Настенко М.М.,
к.е.н., доцент кафедри організації обліку та звітності
Максимчук А.О.
Вінницький національний аграрний університет

СПЕЦИФІКА ОБЛІКУ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Постановка проблеми. Земельні ресурси посідають одне з найважливіших місць у системі цінностей держави. Земля є унікальним та незамінним засобом виробництва з необмеженим терміном використання. Особливого значення в умовах формування земельного ринку набувають питання обліку земельних ресурсів, які включають в себе накопичення, систематизацію, обробку та аналіз економічної інформації про кількісні, якісні та грошові дані земельних ресурсів у державі. Отже, виникає потреба у дослідженні методичних основ існуючої системи обліку земельних ресурсів та вдосконалення шляхів їх ефективного використання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вагомий внесок у розвиток системи обліку земельних ресурсів внесли багато вітчизняних вчених, зокрема Ф.Ф. Бутинець, П.Т. Саблук, Г.Г. Кірейцев, Б.С. Гузар, Е.О. Сисак, Т.П. Остапчук, Л.А. Суліменко, О.Л. Бєсєда, О.Ф. Ярмолук, В.М. Жук, С.І. Дерев'яно та ін., які провели системне наукове його дослідження. У працях зазначених дослідників основна увага зосереджена на проблемах та особливостях обліку земель у складі основних засобів. Також невід'ємною частиною дослідження є огляд нормативно-правової бази.